

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ТАВРІЙСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРОТЕХНОЛОГІЧНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ДМИТРА МОТОРНОГО**

Навчально-науковий інститут загальноуніверситетської підготовки
 Кафедра суспільно-гуманітарних наук

ЗАТВЕРДЖУЮ

Завідувач кафедри суспільно-гуманітарних наук

доц. Володимир МИХАЙЛОВ

«2» вересня 2022 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«Психологія»

для здобувачів ступеня вищої освіти «Бакалавр»
зі спеціальності 201 «Агрономія»
(на основі повної загальної середньої освіти)

факультет агротехнологій та екології

2022 – 2023 н.р.

Робоча програма навчальної дисципліни «Психологія» для здобувачів ступеня вищої освіти «Бакалавр» зі спеціальності 201 «Агрономія» (на основі повної загальної середньої освіти) . Запоріжжя, ТДАТУ, 2022. 12 с.

Розробник: к. психол. н., доц. Лариса ЄРЕМЕНКО

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри суспільно-гуманітарних наук.
Протокол №1 від 30 серпня 2022 року
Завідувач кафедри суспільно-гуманітарних наук

доц. Володимир МИХАЙЛОВ

Схвалено методичною комісією факультету агротехнологій та екології для здобувачів ступеня вищої освіти «Бакалавр» зі спеціальності 201 «Агрономія» (на основі повної загальної середньої освіти)

Протокол від “ 31 ” серпня 2022 року № 1

Голова, доц. Любов ЗДОРОВЦЕВА

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, ступінь вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	
Кількість кредитів – 3	Галузь знань: 20 «Аграрні науки та продовольство»	За вибором студента	
Загальна кількість годин - 90	Спеціальність: 201 «Агрономія» Ступінь вищої освіти «Бакалавр»	Курс	Семestr
Змістових модулів – 2		2-й	3-й
Тижневе навантаження: Аудиторних занять – 2 год. самостійна робота студента – 5 год.		Вид занять	Кількість годин
		Лекції	10 год.
		Лабораторні заняття	--
		Практичні заняття	10 год.
		Семінарські заняття	--
		Самостійна робота	70 год.
		Форма контролю: диференційований залік	

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою викладання навчальної дисципліни «Психологія» є формування у здобувачів вищої освіти адекватного уявлення про предмет, методи та завдання психології, про їх основні категорії, про місце серед інших гуманітарних наук; знайомство з основними закономірностями формування, функціонування та розвитку психіки сучасної людини, як продукту еволюції вищої форми матерії у ході суспільно-історичного процесу.

Основні завдання вивчення дисципліни «Психологія» полягають в теоретичній та практичній підготовці здобувачів вищої освіти з питань:

- ознайомлення з базовими категоріями, поняттями й основними методологічними і дослідницькими проблемами психології, з різноманітною проблематикою загальної психології особистості та пізнання;
- характеристики процесу виникнення науки психології й основних етапів її розвитку;
- навчити студентів орієнтуватися у змісті фундаментальних та практичних досліджень з питань психології;
- сприяти формуванню глибокого і адекватного розуміння суті процесів, які відбуваються в людині з точки зору законів психології.
- ознайомлення з основними теоретичними підходами до розуміння структури й закономірностей розвитку особистості;
- представлення аналізу індивідуальних особливостей людини (здібностей, спрямованості, темпераменту, характеру), внутрішньої (емоційної й вольової) регуляції її діяльності та засобів відображення інформації, уявень про формування та розвиток механізмів поведінки та діяльності;
- розвитку вмінь використовувати теоретичні та практичні знання з психології на практиці;
- Згідно з вимогами освітньо-професійної програми здобувачі вищої освіти, після опанування дисципліни, повинні:

знати:

- основні психологічні терміни;
- стан психології як науки на сучасному етапі її розвитку;
- орієнтуватися в етапах розвитку психологічної науки;
- знати, якими методами користується психолог у сучасних наукових дослідженнях психіки людини;

- розуміти природу та сутність психіки людини;
- розрізняти свідомі та несвідомі форми прояву психіки людини та знати їх основні особливості;
- предмети і завдання загальної психології;
- сутність і специфіку психічного відображення дійсності;
- зміст, психологічні механізми і умови становлення і розвитку свідомості та самосвідомості людини;
- сутність, структуру та психологічні властивості особистості як системної якості індивіда;
- зміст, основні характеристики та умови розвитку когнітивної, регулятивної афективної сфер особистості;
- індивідуально-типологічні особливості особистості (темперамент, характер, здібності) та можливості впливу на їх розвиток;
- зміст, структуру і види діяльності та поведінки як психологічних феноменів тощо;
- сутність соціально-психологічних проблем людини, груп і колективів;

Вміти:

- використовувати практично основні закони психології;
- вільно оперувати понятійним апаратом;
- визначати власні психічні особливості та вміти використовувати особистісні резерви;
- ідентифікувати індивідуально-психологічні особливості людини, емоційні стани особистості;
- виховувати особистісні риси, від яких залежить цілісна поведінка і майбутня професійна діяльність;
- володіти навичками спостережливості, сприймання, уяви, уваги, прийомами мнемотехніки і розвитку мислення.

3. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Загальні основи психології.

Тема 1. Загальна характеристика психології як науки. Будова, завдання й методи психології.

Визначення психології як науки. Перетворення психологічних знань у психологічну науку. Мозок і психіка. Свідомість як вища форма психічного відображення об'єктивної дійсності. Сучасна психологія, її завдання й місце в системі наук. Методи психологічного дослідження.

Тема 2. Початок пізнавальної діяльності особистості.

Природа відчуттів, їх феноменологія, загальні закономірності відчуттів. Природа сприймання. Поняття про відчуття і сприймання як початкової ланки пізнавального процесу. Механізми відчуттів та сприймання, їх властивості та закономірності. Відчуття та сприймання як активні процеси пошуку та обробки інформації

Тема 3. Психологічні проблеми мислення та пам'яті.

Поняття про мислення, розумові дії, форми мислення, процес розуміння і розв'язання завдань. Різновиди мислення. Індивідуальні особливості мислення. Поняття про пам'ять, різновиди пам'яті, запам'ятування, його різновиди, відтворювання та його різновиди, забування та його причини, індивідуальні особливості пам'яті особистості.

Тема 4. Увага та уява як психічні процеси та психологічні стани людини.

Поняття про увагу. Структура уваги. Особливості й основні характеристики уваги. Формування уваги. Загальні характеристики уяви. Різновиди уяви.

Тема 5. Загальна характеристика психології особистості.

Поняття "особистості" в психології. Біологічне й соціальне в структурі особистості. Історія дослідження особистості. Сучасні теорії особистості. Формування й розвиток особистості.

Тема 6. Темперамент і характер.

Поняття про темперамент. Типи вищої нервової діяльності і їх співвідношення з темпераментом. Класифікація темпераментів. Темперамент та індивідуальний стиль діяльності. Загальне поняття про характер. Темперамент і характер. Фізіологічні основи характеру. Індивідуальне й типове в характері. Формування характеру.

Змістовий модуль 2. Соціально-психологічна сфера особистості.

Тема 7. Специфіка та структура спілкування як соціально-психологічного процесу. Спілкування як обмін інформацією (комунікативний бік спілкування).

Суспільні та міжособистісні відношення. Місце і природа міжособистісних відносин. Структура спілкування. Специфіка обміну інформацією між людьми. Засоби комунікації.

Тема 8. Спілкування як розуміння і сприйняття людьми одне одного (перцептивний бік спілкування).

Поняття соціальної перцепції. Механізми міжособистісного сприймання. Ефекти міжособистісного сприймання. Точність міжособистісної перцепції. Міжособистісна атракція.

Тема 9. Психологія великих соціальних груп і масових явищ.

Класифікація соціальних груп. Структура психології великих організованих груп. Соціальні класи та прошарки. Етнічні групи. Гендерні та вікові групи. Характеристика і типи стихійних груп. Соціальні рухи.

Тема 10. Психологія малих соціальних груп.

Визначення і межі, класифікація малих груп. Групові структури. Загальна характеристика динамічних процесів і утворення малої соціальної групи. Групова згуртованість. Ефективність групової діяльності. Групова динаміка і груповий розвиток. Стадії розвитку групи.

Тема 11. Соціально-психологічні проблеми соціалізації особистості.

Специфіка соціально-психологічної проблематики особистості. Поняття соціалізації. Зміст процесу соціалізації. Стадії процесу соціалізації. Інститути соціалізації. Соціально-психологічні якості особистості.

4. Структура навчальної дисципліни

Номер тижня	Вид занять	Тема заняття або завдання на самостійну роботу	Кількість			балів
			годин	лк.	пр.	
Змістовий модуль 1. Загальні основи психології.						
1-2	Лекція 1	Загальна характеристика психології як науки.. Будова, завдання й методи психології.	2			---
	Практичне заняття 1	Загальна характеристика психології як науки. Будова, завдання й методи психології.		2		15
	Самостійна робота 1	Відчуття. Сприйняття.			10	3
3-4	Лекція 2	Психологічні проблеми мислення та пам'яті.	2			---
	Практичне заняття 2	Психологічні проблеми мислення та пам'яті.		2		15
	Самостійна робота 2	Увага. Уява.			10	3
5	Лекція 3	Темперамент і характер.	2			---
	Самостійна робота 3	Спрямованість особистості.			5	3
6-7	Самостійна робота 4	Підготовка до ПМК 1			10	---

	ПМК 1	Підсумковий контроль за змістовий модуль 1				10
		Всього за змістовий модуль 1	6	4	35	50
Змістовий модуль 2. Соціально-психологічна сфера особистості.						
8-9	Лекція 4	Специфіка та структура спілкування як соціально-психологічного процесу. Спілкування як обмін інформацією (комунікація).	2			---
	Практичне заняття 3	Специфіка та структура спілкування як соціально-психологічного процесу.		2		10
	Самостійна робота 5	Соціально-психологічна специфіка спілкування.			10	3
10-11	Лекція 5	Психологія малих соціальних груп.	2			---
	Практичне заняття 4	Психологія малих соціальних груп.		2		10
	Самостійна робота 6	Особистість у групі.			10	3
12	Практичне заняття 5	Психологія великих соціальних груп і масових явищ.		2		10
	Самостійна робота 7	Соціально-психологічні проблеми соціалізації особистості.			5	4
13-14	Самостійна робота 8	Підготовка до ПМК 2			10	---
	ПМК 2	Підсумковий контроль за змістовий модуль 2				10
		Всього за змістовий модуль 2	4	6	35	50
		Всього з навчальної дисципліни	10	10	70	100

5. Перелік питань, що виносяться на підсумковий модульний контроль

ПМК – 1

- Основні етапи перетворення психологічних знань у психологічну науку.
- Визначення психології як науки.
- Сучасна психологія, її завдання й місце в системі наук.

4. Методи наукових психологічних досліджень.
5. Зв'язок психології з іншими науками.
6. Поняття особистості в психології.
7. Структура особистості.
8. Формування й розвиток особистості.
9. Природа уваги. Види й форми уваги.
10. Властивості уваги.
11. Поняття про мислення. Види й форми мислення.
12. Розумові дії й операції.
13. Пам'ять, її функції.
14. Види пам'яті й критерії їх виділення.
15. Забування і його причини.
16. Природа уяви. Види уяви.
17. Функції й індивідуальні особливості уяви.
18. Основні прийоми створення творчих образів.
19. Емоції й почуття: форми їх переживання. Роль емоцій у житті людини.
20. Класифікація відчуттів, їх властивості й закономірності.
21. Чутливість аналізатора, поріг чутливості (відчуттів).
22. Сприйняття. Властивості й закономірності сприйняття.
23. Види сприйняття.
24. Вольові якості особистості.
25. Структура вольової дії.
26. Поняття про здібності. Види здібностей.
27. Поняття про темперамент. Типи темпераменту і їх психологічні характеристики.
28. Фізіологічні основи й властивості темпераменту.
29. Темперамент і характер. Формування й зміна характеру.
30. Характер, його структура. Типології характерів.

ПМК - 2

31. Соціалізація особистості: соціально-психологічний аналіз.
32. Зміст процесу соціалізації. Інститути соціалізації.
33. Поняття соціалізації. Стадії процесу соціалізації.
34. Теорія особистості З. Фрейда.
35. Теорія особистості К. Юнга.
36. Теорія особистості А. Адлера.
37. Теорія особистості В. Райха.

38. Теорія особистості К. Хорні.
39. Теорія особистості Г. Саллівена.
40. Теорія особистості Е. Фромма.
41. Теорія особистості А. Маслоу.
42. Теорія особистості Е. Еріксона.
43. Теорія особистості К. Роджерса.
44. Теорія особистості Дж. Келлі.
45. Основні різновиди і психологічні особливості великих груп.
46. Поняття та форми масової поведінки.
47. Натовп. Пояснення поведінки натовпу.
48. Теорії натовпу.
49. Місце і природа міжособистісних відносин.
50. Спілкування як предмет соціально-психологічного аналізу.
51. Спілкування як перцептивний процес.
52. Спілкування як комунікативний процес.
53. Спілкування як інтерактивний процес.
54. Соціально-психологічні механізми сприйняття в процесі спілкування.
55. Соціально-психологічні механізми впливу в процесі спілкування.
56. Соціально-психологічні ефекти спілкування.
57. Каузальна атрибуція.
58. Поняття та класифікація соціальних груп.
59. Визначення і межі, класифікація малих груп.
60. Динамічні процеси в малих групах. Конформна поведінка.
61. Психологічна теорія колективу.

6. Рекомендована література

Основна

1. Варій М.Й. Загальна психологія : підручник / М.І. Варій ; Львів. держ. ун-т безпеки життєдіяльності. – 4-те вид., випр. і допов. – Київ : Знання, 2014. – 1047 с.
2. Данчева О. В., Практична психологія в економіці та бізнесі / О.В. Данчева, Ю.М. Швагіб. - К.: Лібра, 2009.- 270 с.
3. Дубравська Д. М. Основи психології / Д. М. Дубравська. – Львів, 2001. – 380 с
4. Загальна психологія. Практикум : навч. посібник / В. В. Волошина, Л. В. Долинська, С. О. Ставицька, О. В. Темрук. – Київ : Каравела, 2006. – 280 с.

5. Загальна, вікова і педагогічна психологія. Практикум / За ред. Д.Ф.Ніколенка. – Київ : Вища шк., 1980. – 208 с.
6. Збірник завдань з загальної психології: / За ред. В.С. Мерліна. – Київ : Вища шк., 2007. – 321 с.
7. Киричук О. В. Основи психології : підручник / О. В. Киричук, В. А. Роменець. – К. : Либідь, 2002. – 632 с.
8. Корольчук М.С. Психологія: схеми, опорні конспекти, методики: Навч. посібник для студ. вищих навч. закл./ М.С.Корольчук, В.М.Крайнюк, В.М.Марченко; За заг. ред.М.С.Корольчука— К.: Ельга, 2005. — 320с.
9. Корольчук М.С., Крайнюк В.М. Марченко В.М. Психологія: схеми, опорні конспекти, методики. К., 2005.
10. Москаленко В.В. Соціальна психологія: Підручник. [2-е вид., випр. та доп.]. К.: Центр учебової літератури, 2018. - 688с.
11. М'ясоїд П. А. Загальна психологія : навч. посібник / П. А. М'ясоїд ; М-во освіти України. – Київ : Вища школа, 2000. – 479 с.
12. М'ясоїд П.А. Задачі з курсу загальної психології: Навч. посібник / П.А. М'ясоїд. – Київ : Вища школа, 2008.–184 с.
13. Панок В. Основи практичної психології : Підручник./ В. Панок Т. Титаренко, Н. Чешелєва та ін. – К.: Либідь, 1999, – 536 с.
14. Пашукова Т.І. Практикум із загальної психології / Т.І. Пашукова, А.І. Допіра, Г.В. Дьяконов / За ред. Т.І. Пашукової. – Київ : «Знання», КОО, 2000. – 204 с.
15. Практикум з психології / За заг. ред. Г. Г. Бикової –Львів : Вища школа, 2005. – 179 с.
16. Соціальна психологія : навч. посіб. для здобувачів ступеня бакалавра / Н. Ю. Волянюк, Г. В. Ложкін, О. В. Винославська, І. О. Блохіна, М. О. Кононець, О. В. Москаленко, О. І. Боковець, Б. В. Андрійцев ; КПІ ім. Ігоря Сікорського. Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2019. 254 с.
17. Філоненко, М.М. Психологія спілкування : Підруч. для вищ. навч. закл./ М.М.Філоненко. - К.: Центр учебової літератури, 2018.-224 с

Допоміжна

18. Забродський М. М. Педагогічна психологія : курс лекцій / М. М. Забродський. – К. : МАУП, 2000. – 189 с.

19. Максименко С.Д., Забродський М.М. Технологія спілкування [комунікативна компетентність учителя: сутність і шляхи формування]. /С.Д.Максименко, М.М. Забродський– К., 2005.
20. Татенко В. Соціальна психологія впливу : монографія. К. : Міленіум, 2018. 216 с.
21. Творча діяльність в ускладнених умовах : наук.-метод. посіб. / В. О. Моляко [та ін.] ; за заг. ред. В. О. Моляко ; АПН України, Ін-т психології ім. Г. С. Костюка. – Київ, 2007. – 308 с.
22. Katona G. Psychological Analysis of Economic Behaviour / G. Katona. - N.Y.: Elsevier, 1995. – 460 p.
23. Lunt P., Livingstone S. M. Mass Consumption and Personal Identity. Everyday economic Experience / P. Lunt, S. M. Livingstone. - Buckingham: Open University Press, 2002.
24. Sheffrin H. M., Thaler R. H. An Economic Theory of Self-Control / H. M. Sheffrin, R. H. Thaler // NBER Working Papers. - 1998. - № 208.

7. Інформаційні ресурси

<http://lection.com.ua/psychology/optp/mizhosobistisni-stosunki-spilkuvannya-osnovi-psihologiyi-ta-pedagogiki>

<http://www.info-library.com.ua/books-book-113.html>

http://www.koob.ru/common_psychology/

<http://all-psychology.ru/>

<http://www.student-works.com.ua/kursovi/other/655.html>

Освітній портал ТДАТУ: <http://op.tsatu.edu.ua/course/view.php?id=21>

Сайт кафедри суспільно-гуманітарних наук: <http://www.tsatu.edu.ua/shn/>

Наукова бібліотека ТДАТУ <http://www.nip.tsatu.edu.ua/biblioteka/>